

До римлян

¹ Павел, слуга Ісуса Христа, покликаний апостол, вибраний на благовістування Боже, ² (котре наперед обіцяв [Бог] через пророків своїх у святих писаннях,) ³ про Сина свого (народженого з насіння Давидового по тілу, ⁴ обявленого Сина Божого в силі, до Духу святости, через воскресення в мертвих), Ісуса Христа, Господа нашого, ⁵ (котрим прийняли ми благодать і апостольство на впокорення вірі між усіма народами ради імени Його, ⁶ між котрими й ви покликані, Ісус-Христові;) ⁷ Усім вам, що есте в Римі, любленим від Бога, покликаним святим: благодать вам і впоюй од Бога, Отця нашого, і Господа Ісуса Христа. ⁸ Перш усього дякую Богові моему через Ісуса Христа за всіх вас, що віра ваша проповідуєть ся по всему світу. ⁹ Свідок мені Бог, котрому служу духом моїм у благовістуванню Сина Його, що без перестану спомни про вас роблю, ¹⁰ усе в молитвах моїх мелючись, щоб колись довелось мені по волі Божій, прийти до вас. ¹¹ Бажаю бо бачити вас, щоб передати вам дарування духовне для утвердження вашого; ¹² се ж єсть утішитись укупі з вами спільною вірою вашою і моєю. ¹³ Не хочу ж таїти од вас, братте, що часто заміряв я прийти до вас (та й досі спиняло мене), щоб який овощ мати й між вами, яко ж і між іншими поганями. ¹⁴ Єлєнянам і чужоземцям, мудрим і нерозумним довжен я. ¹⁵ От же, що до мене, готов я й вам, що в Римі, благовістувати. ¹⁶ Бо не соромлюсь благовістування Христового, сила бо Божа на спасення всякому віруючому,

Жидовинові перше, а потім і Грекові. ¹⁷ Правда бо Божа в йому відкриваєть ся до віри в віру, яко ж написано: Праведний вірою жив буде. ¹⁸ Одкриваєть ся бо гаїв Божий з неба на всяке нечесте і неправду людей, що держить істину в неправді. ¹⁹ Тим, що розумне про Бога, явно в них; Бог бо явившим. ²⁰ Невидиме бо Його від створення світу думаннем про твори робить ся видиме, і вічна Його сила і божество, щоб бути їм без оправдання. ²¹ Тим, що знаючи Бога, не яко Бога прославляли або дякували, а осуєтились думками своїми і оморочилось нерозумне серце їх. ²² Славлячи себе мудрими, потуманіли, ²³ і обернули славу нетлінного Бога на подобину образу тлінного чоловіка, і птиць і четвероногих і гаду. ²⁴ Тим же й передав їх Бог нечистоті в похотях сердець їх, щоб сквернили тіла свої між самими собою. ²⁵ Вони перемінили істину Божу на лжу і поклонялись і служили тварі більш Творця, котрий благословен на віки. Амінь. ²⁶ За се передав їх Бог карі безчестя, бо й жінки їх обернула природню подобу на протиприродню; ²⁷ так само й чоловіки, оставивши природне вживанне женського полу, розгорілись похоттю своєю один на одного, чоловіки на чоловіках сором роблячи, і заплату, яка подобала заблудові їх, у собі приймаючи. ²⁸ І, яко ж не вподобалось їм мати Бога в розумі, передав їх Бог ледачому уму, робити неподобне, ²⁹ сповнених усякої неправди, перелюбу, лукавства, зажерливостя, злоби, сповнених зависти, убийства, сварні, підступу, лихих звичаїв, ³⁰ осудників, покліпників, богоневавидників, гордувників, хвастунів, пишних, видумщиків лихого, родителям непокірних, ³¹ нерозумних, ламателів умови,

нелюбовних, невбдагальних, немилостивих. ³² Котрі, хоч Божий присуд розуміють, що хто таке робить, достоїн смерти, не тільки самі се роблять, та й похваляють роблячих.

2

¹ Тим без оправдання еси, всякий чоловіче, що судиш; у чому бо судиш другого, себе осуджуєш, те ж бо саме робиш, судячи (другого). ² Знаємо ж, що суд Божий по істині на тих, що роблять таке. ³ Чи думаєш же, чоловіче, судячи того, хто таке робить, і роблячи те ж саме, що ти втечеш од суду Божого? ⁴ Або богацтвом благоді Його та вдержливості та довготерпіння погорджуєш? не знаєш, що благоді Божа до покаєння тебе веде? ⁵ По жорстокості ж твоїй і непокаянному серцю збираєш собі гнів на день гніву і відкриття праведного суду Бога, ⁶ котрий віддасть кожному по ділам його: ⁷ тим, що терпівостю в доброму ділі шукають слави, та чести, та нетління - житте вічне; ⁸ а котрі сварливі і противлять ся істині, корять ся ж неправді, (тим) ярость та гнів. ⁹ Горе й тіснота на всяку душу чоловіка, що робить лихе, Жидовина перше, та й Грека; ¹⁰ слава ж, честь і впокій усякому, хто робить добре, Жидовині перше, та й Грекові. ¹¹ Нема бо в Бога вважання на лиця. ¹² Скільки бо без закону згрішило, (стільки їх) без закону й погине, а скільки в законі згрішило, (стільки їх) законом суд прийме ¹³ (Не слухателі бо закону праведні перед Богом, а чинителі закону справдять ся. ¹⁴ Коли бо погане, не маючи закону, по природі законне чинять, то вони, закону не маючи, самі собі закон: ¹⁵ вони показують діло законне, написане в серцях їх, як

свідкує совість їх, і між тим думки їх одна другу осуджують, або оправдують); ¹⁶ в день, коли судити ме Бог тайни людські, по благовісти моему, через Ісуса Христа. ¹⁷ Ось ти Жидовин звеш ся, і почиваєш на законі, і хвалиш ся Богом, ¹⁸ і розумієш волю (Його), і розпізнаєш (що єсть) лучче, навчаючись із закону; ¹⁹ і вповаєш на себе, що ти проводир сліпим, світло тим, що в темряві, ²⁰ наставник незмислям, учитель малоліткам, мавши образ розуму і істини в законі. ²¹ Навчаючи ж иншого, себе не навчаєш? проповідуючи не красти, сам крадеш? ²² говорячи, щоб не робили перелюбу, робиш перелюб? гидуючи ідолами, крадеш съвяте? ²³ ти, що хвалиш ся законом, переступом закону Бога зневажаєш? ²⁴ Імя бо Боже через вас хулить ся між поганами, яко ж писано. ²⁵ З обрізання бо є користь, коли чиниш закон; коли ж ти переступник закону, обрізанне твоє сталось необрізаннем. ²⁶ Коли ж необрізаний хоронить установи закону, чи необрізанне його за обрізанне не полічить ся? ²⁷ І осудить необрізанне по природі, котре сповняє закон, тебе, котрий з писаннем і обрізаннем переступник еси закону. ²⁸ Не той бо, хто явно (такий) єсть Жидовин, і не те, що явно по тілу, обрізанне, ²⁹ а котрий потай, (той) Жидовин, і обрізанне (єсть обрізанне) серця в душі, не в писанню; йому ж похвала не від людей, а від Бога.

3

¹ Чим же переважає Жидовин? або яка користь з обрізання? ² Велика на всякий спосіб: найперше бо, що їм були звірені словеса Божі. ³ Що бо, що не увірували деякі? Хиба невірство їх віру Божу оберне в ніщо? ⁴ Нехай не буде (так). Ні, (нехай буде) Бог

правдивий, усякий же чоловік омана, яко ж писано: Щоб оправдив ся Ти в словах Твоїх, і побідив, як судити меш ся. ⁵ Коли ж неправда наша Божу правду викликав, що скажемо? Хиба неправеден Бог, що посилав кару? (яко чоловік глаголю.) ⁶ Нехай не буде (так). Як же бо мав би Бог судити сьвіт? ⁷ Коли бо істина Божа через мрю оману ще побагатшала на славу Його, чого ж іще й менї, яко грішникові, осуженим бути? ⁸ А не (так тому бути), як нас хулять, і як говорять деякі, ніби ми кажемо, що нумо робити лихе, щоб прийшло добре? Праведний суд на таких. ⁹ Що ж? ми луччі? Ніяк (не луччі); попереду бо укорили ми й Жидів і Греків, що вони всі під гріхом, ¹⁰ яко ж писано: що нема праведного нікого, ¹¹ нема, хто розумів би, нема, хто шукав би Бога, ¹² всі відхилились, вкупі нікчемні стали; нема, хто робив би добро, нема аж до одного. ¹³ Грїб відчинений горло їх, язиками своїми підводили; отрута гадюча під губами їх; ¹⁴ котрих уста клятьби і гіркости повні; ¹⁵ скорі ноги їх проливати кров; ¹⁶ руїна та здидні на дорогах їх, ¹⁷ а дороги мирної не пізнали. ¹⁸ Нема страху Божого перед очима їх. ¹⁹ Знаємо ж, що скільки закон говорить, тим, що під законом, говорить, щоб усякі уста загородились, і винен був увесь сьвіт Богові; ²⁰ тим що ділами закону не справдять ся всяке тіло перед Ним; через закон бо познанне гріха. ²¹ Тепер же окреме закону правда Божа явилась, сьвідкована від закону й пророків; ²² правда ж Бога через віру Ісус. Христову усім і на всіх віруючих-нема бо ріжниці: ²³ всі бо згрішили, і лишені слави Божої, ²⁴ оправдають ся (ж) дарма благодаттю Його, викупленнем, що в Христї Ісусї, ²⁵ котрого предложив Бог на вблагальну жертву

через віру в кров Його, щоб з'ясувати правду свою одпущенням прежніх гріхів у довготерпінню Божому, ²⁶ щоб з'ясувати (кажу) правду свою нинішнього часу, щоб був Він праведний і оправдуючий, хто з віри Ісусової. ²⁷ Де ж величання? Виключене. Которим законом? учинків? Ні, а законом віри. ²⁸ Думаємо оце, що чоловік оправ дуєть ся вірою, без учинків по закону. ²⁹ Або Жидам Бог тільки, а й не поганам? Так, і поганам; ³⁰ яко ж бо один Бог, що оправдує обрізанне з віри і необрізанне вірою. ³¹ То ми оце руйнуємо закон вірою? Нехай не буде (так). Ні, ми утверджуємо закон.

4

¹ Шо ж, скажемо, Авраам, отець наш, знайшов по тілу? ² Коли бо Авраам з учинків оправдив ся, мав похвалу, та не перед Богом. ³ Що бо писанне глаголе? Увірував же Авраам Богові, і полічено се йому за праведність. ⁴ Оце ж хто робить, нагорода не полічуєть ся по благодаті, а по довгу. ⁵ Хто ж не робить, а вірує в оправдуючого нечестивого, віра його полічуєть ся за праведність. ⁶ Яко ж і Давид глаголе про блаженство чоловіка, котрому полічує Бог праведність без учинків: ⁷ Блаженні, кому відпущено беззаконня, і кому прикрито гріхи. ⁸ Блажен чоловік, котрому не полічить Господь гріха. ⁹ Чи. блаженство ж се на обрізаннв, чи й на необрізанне? глаголемо бо, що полічено Авраамові віру за праведність. ¹⁰ Як же полічено йому? чи як він в обрізанню був, чи в необрізан-ню? Не в обрізанню, а в необрізанню. ¹¹ І знак обрізання прийняв, яко печать праведности (тієї) віри, що в необрізанню, щоб бути йому отцем усіх віруючих через необрізанне,

щоб полічено й тим за праведність, ¹² і отцем обрізання не тільки тим, що з обрізання, а й тим, хто ходить по слідам віри, яку (мав) у необрізанню отець наш Авраам. ¹³ Не по закону бо (було) обітування Авраамові або насінню його, що буде він наслідником сьвіту, а по праведності віри. ¹⁴ Коли бо ті, що з закону, наслідники, то зникне віра, й обітування обернуть ся в ніщо. ¹⁵ Закон бо робить гнів; де бо нема закону, нема й переступу. ¹⁶ Тим з віри, що по благодаті, щоб було певне обітування всьому насінню, не тільки тому, що з закону, та й тому, що з віри Авраама, котрий отець усім нам, ¹⁷ (яко ж писано: що отцем многим народам настановив я тебе,) перед Богом, котрий, оживляє мертвих і зове те чого нема, так як те, що є, котрому увірував. ¹⁸ Котрий, окрім надії, в надії увірував, що бути йому отцем многим народам, по реченному: Так буде насінне твоє. ¹⁹ І не знемігши вірою, не вважав тіла свого вже омертвілим, будши мало не столітнім, і Сариної утроби замершою. ²⁰ В обітуванні ж Божім не сумнів ся невіруванням, а покріпшав вірою, давши славу Богові, ²¹ і впевнившись, що Обіцявший вдоліє й зробити. ²² Тим же й полічено йому за праведність. ²³ Не про того ж одного тільки писано було, що полічено йому, ²⁴ а й про нас, котрим має полічитись, віруючим в Того, хто воскресив Ісуса, Господа нашого, з мертвих, ²⁵ котрий був переданий за погіршення наші, і воскрес на оправданне наше.

5

¹ Справдивши ся ж вірою, маємо мир з Богом через Господа нашого Ісуса Христа, ² через котрого й приступ одержали вірою в благодать сю, в котрій стоїмо і хвалимось упованням слави Божої; ³ Не

тільки ж (се), а хвалимось і горем, знаючи, що горе робить терпінн, ⁴ терпінне ж досьвід, досьвід же надію, ⁵ надія ж не осоромлює, бо любов Божа вилилась у серця наші Духом сьвятим, даним нам. ⁶ Ще бо Христос, як були ми недужими, в свою пору за нечестивих умер. ⁷ Ледви бо за праведника хто вмре; хиба за благого може ще хто й одважитись умерти. ⁸ Являв ж свою любов до нас Бог (у тому), що як ще були ми грішниками, Христос за нас умер. ⁹ Много ж більше тепер, бувши оправдані кровю Його, спасемось Ним од гніва. ¹⁰ Коли бо, ворогами бувши, примирились ми в Богом смертю Сина Його, то много більше, примиривши ся, спасемось у житті Його. ¹¹ Не тільки ж (се), а й хвалимось у Бозі Господом нашим Ісусом Христом, через котрого тепер примиренне прийняли. ¹² Тим же то, як через одного чоловіка гріх у сьвіт увійшов, а через гріх смерть, так і смерть у всіх людей увійшла (через того), в кому всі згрішили. ¹³ Бо (й) до закону гріх був у сьвіті, та гріх не полічуєть ся, коли нема закону. ¹⁴ Тільки ж царювала смерть од Адама аж до Мойсея і над тими, хто не згрішив по подобині переступу Адамового, котрий єсть образ будучого. ¹⁵ Та не так і дар, як прогрішенне. Коли бо через прогрішенне одного многі померли, то много більше благодать Божа і дар благодаттю одного чоловіка Ісуса Христа у многих наддостаткували. ¹⁶ І не таке даруванне, як (те що сталось) через одного согрішившого; суд бо з однієї (провини був) на осуд, дар же на оправданне з многих провин. ¹⁷ Бо, коли через провину одного смерть царювала через одного, много більше ті, хто прийняв наддостаток благодати і дар правди, царювати муть в життю одним Ісусом Христом.

¹⁸Тим же оце, як через провину одного на всіх людей осуд, так і через праведність одного на всіх людей оправданне життя. ¹⁹Яко бо через непокору одного чоловіка грішними зробились многі, так і покорою одного праведниками зроблять ся многі. ²⁰Закон же ввійшов, і намножилось гріха; де ж намножилось гріха, там ще більший наддостаток благодати, ²¹щоб, як гріх царював у смерть, так і благодать царювала через правду у життє вічне Ісусом Христом, Господом нашим.

6

¹Що ж скажемо? чи зостанемось у грісі, щоб благодать помножилась? Нехай не буде (так). ²Ми, що померли гріхом, як ще жити мем в йому? ³Хиба не знаєте, що скільки нас у Христа Ісуса охрестилось, у смерть Його охрестились? ⁴Бо погреблись ми з Ним через хрещенне у смерть, щоб, як Христос устав із мертвих славою Отця, так і ми в обновленню життя ходили. ⁵Коли бо ми з'єднані (з Ним) подобием смерти Його, то й (подобием) воскресення будемо, ⁶знаючи, що давнього нашого чоловіка з Ним розпято, щоб зникло тіло гріховне, щоб не служити нам більш гріху. ⁷Хто бо вмер, той визволивсь од гріха. ⁸Коли ж ми вмерли з Христом, віруємо, що й жити мем з Ним, ⁹знаючи, що Христос, уставши з мертвих, уже більш не вмер: смерть над Ним більш не панує. ¹⁰Бо що вмер, за гріх вмер Він раз, а що живе, Богові живе. ¹¹Так само й ви думайте, що ви мертві вже гріху, живі ж Богові, у Христі Ісусі, Господі нашім. ¹²Нехай же не царює гріх у смертному вашому тілі, так щоб коритись йому в похотях його; ¹³ані оддавайте членів ваших гріху, (яко) знаядде неправді, а оддавайте себе Богові, яко з мертвих

оживших, і члени ваші, (яко) знарядде правди, Богові. ¹⁴Гріх бо над вами нехай не панує; не під законом бо ви, а під благодаттю. ¹⁵Що ж? чи будемо грішити, що ми не під законом, а під благодаттю? Нехай не буде. ¹⁶Хиба не знаєте, що кому оддаєте себе в слуги на послух, того ви й слуги, кого слухаєте: чи то гріха на смерть, чи слухання на праведність? ¹⁷Дяка ж Богові, що ви були слугами гріха, та послухали від серця тої науки, якій і піддалися. ¹⁸Визволивши ся ж од гріха, зробились ви слугами правди. ¹⁹По чоловічи глаголю ради немочи тіла вашого: як ви оддавали члени ваші в слуги нечистоті і беззаконню на беззаконне, так тепер оддайте члени ваші в слуги правді на сьвятість. ²⁰Коли бо ви були слугами гріха, вільні (нагі) були від праведності. ²¹Який же тоді мали ви овощ з того, чого тепер соромитесь? кінець бо того - смерть. ²²Тепер ж визволившись од гріха і ставшись слугами Богу, маєте овощ ваш на осьвяченне, кінець же - житте вічне. ²³Плата бо за гріх смерть, даруванне ж Боже - житте вічне в Христі Ісусі, Господі нашім.

7

¹ Хиба не знаєте, братте (знаючим бо закон глаголю), що закон панує над чоловіком, доки він жив? ² Бо мужня жона з живим мужем звязана законом, як же вмере муж її, тоді вона відзволена від мужа. ³Тим же оце, як жив муж, перелюбницею звати меть ся, коли буде (жінкою) іншому чоловікові; коди ж умре муж її, вільна вона від закону, щоб не бути їй перелюбницею, хоч би була (жінкою) іншому чоловікові. ⁴ Оце ж, братте моє, і ви вмерли закону тілом Христовим, щоб бути вам іншому, що встав із мертвих, щоб принесли ми овощ Богові. ⁵ Як були бо ми в тіді, страсти гріховні, що були через

закон, орудували в членах наших, щоб приносити оwoц смерті. ⁶ Тепер же ми відзволілись од закону умершого, котрим були держані, щоб служити нам (Богові) в обновленню духа, а не у ветхости писання. ⁷ Що ж скажемо? закон гріх? Нехай не буде так. Ні, я й не знав гріха, як тільки через закон, і жадоби не відав би, коли б закон не сказав: Не жадай. ⁸ Гріх же, взявшись через заповідь, підняв у мені всяку жадобу. Без закону бо гріх мертвий. ⁹ Я ж колись жив окреме закому; як же настала заповідь, гріх ожив, а я вмер. ¹⁰ І знайшов я, що заповідь, котра на життє, ся на смерть. ¹¹ Гріх бо, узявшись через заповідь, обманив мене, і нею вбив мене. ¹² Тим же оце закон сьвят, і заповідь сьвята, і праведна і добра. ¹³ Хиба ж добро принесло мені смерть? Нехай не буде так. Ні, гріх, щоб явив ся гріхом, добрим завдав мені смерть, щоб гріх був без міри грішен через заповідь. ¹⁴ Знаємо бо, що закон духовний, я ж тілесний, проданий під гріх. ¹⁵ Що бо роблю, не розумію; не що бо хочу, роблю, а що ненавиджу, те роблю. ¹⁶ Коли ж, чого не хочу, те роблю, то хвалю закон, що добрий. ¹⁷ Тепер же вже не я роблю се, а гріх, що домує в мені. ¹⁸ Знаю бо, що не живе в мені (се єсть в тілі моім), добре; бо хотінне є в мене, зробити ж що добре, не знаходжу (способу). ¹⁹ Бо доброго, що хочу, не роблю, а чого не хочу, лихого, те роблю. ²⁰ Коли ж, чого не хочу, те роблю, то вже не я те роблю, а гріх, що домує в мені. ²¹ Оце ж знаходжу закон, що, коли хочу робити добре, передо мною лежить лихе. ²² Бо я кохаюсь у законі Божому по нутрянному чоловікові, ²³ бачу ж иншій закон у членах моїх, що воює проти закону ума мого і іидневолює мене законові гріха, що в членах моїх. ²⁴ Окаянний я чоловік! хто мене збавить од

тіла смерті сієї? ²⁵ Дякую Богові через Ісуса Христа, Господа нашого. Оце ж умом сам я служу закону Божому, тілом же закону гріховному.

8

¹ Тим же то тепер нема ніякого осуду тим, що в Христі Ісусі не по тілу ходять, а по духу. ² Закон бо духа життя в Христі Ісусі визволив мене від закону гріха і від смерті. ³ Позаяк закон, ослаблений тілом, був безсилен, то Бог, піславши Сина свого в подобі тіла гріховного і ради гріха, осудив гріх у тілі, ⁴ щоб оправданнв закону сповнилось в нас, которі не по тілу ходимо, а по духу. ⁵ Которі бо по тілу, ті думають про тілесне, которі ж по духу, - про духовне. ⁶ Думанне бо тілесне - смерть, а думанне духовне - житте і впокій. ⁷ Тим що думанне тілесне - ворогуванне проти Бога; законові бо Божому не корить ся, та й не може. ⁸ Хто бо по тілу, ті Богу вгодити не можуть. ⁹ Ви ж не по тілу, а в дусі, коли тільки Дух Божий, домує в вас. Коли ж хто Духа Христового не має, то сей не його. ¹⁰ Коли ж Христос в вас, тоді тіло мертво для гріха, дух же живий ради праведности. ¹¹ Коли ж Дух Того, хто воскресив Ісуса з мертвих домує в вас, то Воскресивший Христа із мертвих оживить і смертні тіла ваші Духом своїм, що домує в вас. ¹² Тим же то, браттє, ми довжники не тілу, щоб, по тілу жити. ¹³ Коли бо живете по тілу, то помрете; коли ж духом діла тілесні мертвите, будете живі. ¹⁴ Котрі бо Духом Божим водять ся, ті сини Божі. ¹⁵ Бо не прийняли ви духа неволі, знов на боязнь, а прийняли духа всиновлення, нимже покликуємо: Авва, Отче! ¹⁶ Сей самий Дух свідкує нашому духові, що ми діти Божі, ¹⁷ коли ж діти, то й наслідники, наслідники Божі, а спільні наслідники Христові, коли

тільки з Ним страждемо, щоб з Ним і прославитись. ¹⁸ Думаю бо, що муки теперішнього часу недостойні слави, що має явитись в нас. ¹⁹ Бо дожиданне творива дожидає одкриття синів Божих. ²⁰ Суеті бо твориво підневолилось не по волі, а через підневолившого, в надії, ²¹ що й саме твориво визволить ся з неволі зотління на волю слави дітей Божих. ²² Знаємо бо, що все твориво вкупі стогне і мучить ся аж досі. ²³ Не тільки ж (воно), та й ми самі, первоплід духа маючи, й ми самі в собі стогнемо, ждучи всиновлення, избавлення тіла нашого. ²⁴ Надією бо спаслись ми; надія ж видима не єсть надія; що бо хто бачить, чого й надіятись? ²⁵ Коли ж надіємось, чого не бачимо, терпіннем ждемо. ²⁶ Так же само й Дух помагав нам в немощах наших; про що бо молитись нам так, як треба, не знаємо, та сам Дух заступаєть ся за нас стогнаннем невимовним. ²⁷ Той же, хто вивідує серця, знає, яка думка в Духа; бо по Богу промовляє за сьвятих. ²⁸ Знаємо ж, що люблячим Бога, усе допомагає до доброго, котрі по постанові покликані; ²⁹ бо котрих наперед узнав, тих наперед і призначив, бути подобним образу Сина Його, щоб Він був первородним між многими братами. ³⁰ А кого наперед призначив, тих і покликав; а кого прикликав, тих і оправдив, а кого справдив, тих і прославив. ³¹ Що ж скажемо на се? Коли Бог за нас, хто на нас? ³² Він, що свого Сина не пощадив, а за всіх нас видав Його, хиба ж з Ним і всього нам не подарує? ³³ Хто буде винуватити вибраних Божих? Бог же, той, що оправдує! ³⁴ Хто ж се, що осуджує? (Та ж) Христое умер, ба й воскрес; Він і по правиці в Отця, Він і заступаєть ся за нас! ³⁵ Хто нас розлучить од любови Христової? чи горе, чи тіснота, чи гоненне,

чи голод, чи нагота, чи біда, чи меч? ³⁶ Яко ж писано: задля тебе вбивають нас увесь день, полічено нас як овечок на заріз. ³⁷ Та у всьому тому ми побіждаємо через Возлюбившого нас. ³⁸ Упевнив ся бо я, що ні смерть, ні житте, ні ангели, ні князівства, ні сили, ні теперішнє, ні будуче, ³⁹ ні висота, ні глибина, ні инше яке твориво не возможе нас розлучити від любви Божої, що в Христї Ісусї, Господї нашім.

9

¹ Правду кажу в Христї, не обманюю, як свідкуе менї (й) совість моя Духом свьятим, ² що великий менї смуток, і без устання болєсть серцю моему. ³ Бо я сам бажав би бути відлученим від Христа за братів моїх, рідних менї по тілу; ⁴ вони ж Ізраїльтяне, їх усиновленне, і слава, й завіти, й даванне закону, й судженне, і обітування; ⁵ їх і отці, з них і Христос по тілу, що над усїм Бог, благословенний по віки. Амінь. ⁶ Не те ж воно, наче б слово Боже не сповнилось; бо не всі ті, що від Ізраїля, сї Ізраїльтяне, ⁷ ані всі діти, тим що вони насінне Авраамове; ні, в Ісаакові (рече) назветь ся тобі насінне. ⁸ Се єсть: не діти тілесні, се діти Божї, а діти обітування полічені в насінне. ⁹ Слово бо обітування таке! Пори сієї прийду, і буде Сарї син. ¹⁰ Не тільки ж (се); а й Ревека, що почала за одним разом од Ісаака, отця нашого; ¹¹ ще бо не родились, ані зробили нічого доброго або лихого (щоб постанова Божа у вибранню пробувала, не по ділам, а від Того, хто кличе). ¹² сказано їй, що більший служити ме меншому, ¹³ яко ж писано: Якова злюбив я, а Ісава зненавидів. ¹⁴ Що ж скажемо? чи вже ж несправедливість у Бога? Нехай не буде. ¹⁵ Глаголе бо Мойсейові: Помилую, кого помилую, і змилосерджує, над ким

змилюсь. ¹⁶ Тим же воно ні від того, хто хоче, ні від того, хто біжить, а від милуючого Бога. ¹⁷ Глаголе бо писанне й Фараонові: Що на се іменно підняв я тебе, щоб показати на тобі силу мою, і щоб звістилось імя мов по всій землі. ¹⁸ Тим ж то, кого хоче, милує, а кого хоче, ожорсточує (окаменює). ¹⁹ Скажеш же мені: Чого ж іще й винуватить? хто встояв проти волі Його? ²⁰ Хто ж се ти, чоловіче, що змагаєш ся з Богом? Хиба скаже зроблене тому, хто зробив його: Нащо вробив еси мене так? ²¹ Або не має впасти ганчар над глиною, щоб з того самого місива зробити одну посудину на честь, а другу на нечесть? ²² Коли ж, хочачи Бог показати гнів свій, і явити силу свою, щадив у великому довготерпінню посуду гніва, наготовлені на погибель, ²³ і щоб явити богацтво слави своєї на посудах милости, котрих наперед наготовив на славу, ²⁴ як і над нами, котрих покликав не тільки з Жидів, та й з поган? ²⁵ Як і в Осії глаголе: Назву немоїх людей людьми моїми, і неполюблену полюбленою. ²⁶ І буде на місці, де сказано їм: не мій ви народ, там назвуть ся синами Бога живого. ²⁷ Ісаія ж покликуює про Ізраїля: Хочби було число синів Ізраїлевих як пісок морський, останок (тільки) спасеть ся: ²⁸ скінчивши бо слово, поскорить ся в правді; бо скоро слово зробить Господь на землі. ²⁹ І яко ж прорік Ісаія: Коли б Господь Саваот не оставив нам насіння, були б ми, як Содом, й уподобились би Гоморі. ³⁰ Що ж скажемо? Що погане, котрі не вганяли за праведністю, настигли праведність, праведність, що од віри; ³¹ Ізраїль же, вганяючи за праведністю, не настиг закону праведности. ³² Чому? Тому, що (шукали праведности) не од віри, а якби од учинків

закону; спіткнулись бо на камінь спотикання. ³³ Яко ж писано: Ось кладу в Сіоні камінь спотикання і камінь поблазні, а всякий, хто вірує в Него, не осоромить ся.

10

¹ Браттє, бажаннє мого сердя і молитва (йде) до Бога за Ізраїля про спасеннє. ² Сьвідкую бо їм, що ревність Божу мають, та не по розуму. ³ Не розуміючи бо праведності Божої, і шукаючи свою праведність поставити, праведності Божій не корили ся. ⁴ Кінець бо закону - Христос, на праведність кожному віруючому. ⁵ Мойеей пише про праведність, що від закону; що которий чоловік робити ме се, жити ме ним. ⁶ А та, що од віри, праведність, так говорить: Не кажи в серці твоїм: Хто зійде на небо? (се єсть: Христа звести додолу;) ⁷ або: Хто зійде в безодню? (се єсть: Христа з мертвих угору звести.) ⁸ А що ж глаголе (писаннє)? Близько тебе слово в устах твоїх і в серці твоїм, се єсть слово віри, що ми проповідуємо; ⁹ щоб, коли визнавати меш устами твоїми Господа Ісуса, і вірувати меш в серці твоїм, що Бог Його підняв з мертвих, ти спас ся. ¹⁰ Серцем бо віруєть ся на праведність, устами ж визнаєть ся на спасеннє. ¹¹ Глаголе бо писаннє: Всяк, хто вірує в Него, не осоромить ся. ¹² Бо нема ріжниць між Жидовином і Греком; Він бо Господь усіх, багатий для всіх, хто призиває Його. ¹³ Всяк бо, хто призове імя Господнє, спасєть ся. ¹⁴ Як же призивати муть Того, в кого не увірували? як же вірувати муть, про кого не чули, як же чути муть без проповідаючого? ¹⁵ А як же проповідати муть коли не будуть послані? яко ж писано: Що за красні ноги благовістующих впокій,

благовісткуючих про добре? ¹⁶ Та не всі послухали благовістя. Ісаїя бо глаголе: Господи, хто увірував голосу нашому? ¹⁷ Тим же то віра (приходить) через слуханне, слуханне ж через слово Боже. ¹⁸ Тільки ж глаголю: Хиба вони не чули? Ні, по всій землі бо розійшов ся гомін їх і до кінців вселенної глаголи їх. ¹⁹ І ще питаю: Хиба не розумів Ізраїль? Первий Мойсей глаголе: Завдам вам через (тих, що) не (єсть мій) нарід, народом безумним завдам жалю вам. ²⁰ Ісаїя ж зосмілився і глаголе: Знайшли мене ті, що не шукали, об'явивсь я тим, що не питали про мене. ²¹ До Ізраїля ж глаголе: Увесь день простягав я руки мої до людей непокірних і суперетних.

11

¹ Глаголю ж оце: Чи вже ж відопхнув Бог людей своїх? Нехай не буде! Бо й я Ізраїльтянин, із насіння Авраамового, із роду Беняминового. ² Не відопхнув Бог людей своїх, котрих перше знав. Хиба не відаєте, що про Ілію глаголе писанне? як він обертаєть ся до Бога проти Ізраїля глаголючи: ³ Господи, пророки Твої повбивали, і жертівні Твої порозкидали; я зоставсь один, і шукають души моєї. ⁴ Що ж глаголе йому Божа відповідь? Зоставив я собі сім тисяч мужів, що не приклонили коліна перед Ваалом. ⁵ Оттак же і в теперішнім часі єсть останок по виборі благодаті. ⁶ Коли ж по благодаті, то не по ділам; ато благодать не була б уже більш благодаттю. Коли ж по ділам, то більш нема благодаті; ато діло не було б уже більш ділом. ⁷ Що ж? чого шукав Ізраїль, того не осяг, а вибір осяг, інші ж осліпли, ⁸ (яко ж писано: Дав їм Бог духа дрімоти; очі, щоб не бачили, й уші, щоб не чули) до днешнього дня. ⁹ І Давид глаголе: Нехай

буде трапеза їх на сїть і на ловитву, і на поблазнь, і на відплату їм. ¹⁰ Нехай оморочать ся очі їх, щоб не бачили, і хребет їх завсїди зігнутий. ¹¹ Глаголю й питаю теперь: Чи вони спїткнулись, щоб (на завсїди) упали? Нехай не буде! їх-то упадком і спасенне поганам, щоб завдати їм зависти. ¹² Коли ж упадок їх багатство сьвіту, і відпаденне їх багатство поган, скільки ж більше повнота їх? ¹³ Вам бо, поганам, глаголю, на скільки я апостол поганам: Службу мою прославляю, ¹⁴ чи не завдам як зависти тілу моему, і не спасу которих із них. ¹⁵ Коли бо відкинутте їх примиренне сьвітові, що ж (буде) прийнятте, коли не житте з мертвих? ¹⁶ Коли ж росчина сьвята, то й заміс; і коли корінь сьвят, то й вітте. ¹⁷ Коли ж деякі з віття відломились, а ти, будши дикою оливиною, прищепивсь еси замість них, і спільником коріння і туку оливного зробивсь еси, ¹⁸ то не величай ся перед віттем. Коли ж величаеш ся, то (знай) не ти кореня носиш, а корінь тебе. ¹⁹ Ти ж кажеш: Відломилось вітте, щоб я прищепив ся. ²⁰ Добре: невірою відломились вони, ти ж вірою стоїш. Не носись високо, а бій ся. ²¹ Коли бо Бог природнього віття не пощадив, (гледі) що й тебе не пощадить. ²² Вбачай же благость і непощадінне Боже: на тих, що відпали, непощадінне; на тебе ж благость, коли пробувати меш у благодисти; коли ж нї, то й ти будеш відтятий. ²³ І вони ж, як не зостануть ся в невірстві, прищепляться; здоліе бо Бог знов прищепити їх. ²⁴ Коли бо ти відтятий від оливини, дикої по природі, і проти природи прищеплений до доброї оливини, то як більш сї, що по природі прищеплять ся до своєї сливини. ²⁵ Не хочу бо, щоб ви не відали тайни сієї, брати (щоб не були самі в собі мудрими),

що осліпленне від частини Ізраїлеві стало ся, доки сповненне поган увійде. ²⁶ І так увесь Ізраїль спасеть ся, яко ж писано: Прийде з Сіону Збавитель, і одверне безбожже від Якова; ²⁷ і се їм од мене завіт, коли зниму гріхи їх. ²⁸ По благовістю (вони) вороги задля вас; по вибранню ж полюблені задля отців. ²⁹ Бо в даруваннях і покликанню Бог не каєть ся. ³⁰ Бо, як і ви колись противились Богові, тепер же помилувані через непокору сих, ³¹ так і сї тепер противились, щоб через ваше помилуванне і їх помилувано. ³² Зачинив бо Бог усіх у непокору, щоб усіх помилувати. ³³ О, глибино багатства і премудрости і розуму Божого! як не довідомі присуди Його і не досліджені дороги Його! ³⁴ Хто бо зрозумів ум Господень? або хто порадиником Йому був? ³⁵ або хто наперед дав Йому, щоб Він віддав йому? ³⁶ Бо з Него, і Ним, і в Него все. Єму слава на віки. Амінь.

12

¹ То й благаю вас, братте, щедротами Божими, представляйте тіла ваші (яко) жертву живу, свята, угодну Богові; (се) розумне служенне ваше. ² І не приладжуйтеся до віку сього, а переображуйтеся обновленнем ума вашого, щоб довідуватись, що воля Божа добра й угодна і звершена. ³ Глаголю бо благодаттю, даною мені, кожному між вами, щоб не думав більш про себе, ніж треба думати, а думав тверезо, як Бог кожному уділив міру віри. ⁴ Бо яко ж в одному тілі маємо многі члени, усі ж члени мають не одно діло, ⁵ так многі ми - одно тіло в Христї, по одно муж, один другому члени. ⁶ Маючи ж дарування по даній нам благодаті неоднакі: чи то пророцтво і (то й пророкуймо) по мірі віри; ⁷ чи то служенне

(пильнуймо) в служенню; чи то навчає хто - в ученню; ⁸ чи то напминає хто - в напминанню; хто дає, (давай) у простоті; хто старшинує, (старшинуй) з пильністю; хто милосердує, (милосердуй) з радістю. ⁹ Любов (нехай буде) нелицемірна. Ненавидячи лихе, прихиляйтесь до доброго. ¹⁰ Братньою любовю (бувайте) один до одного ніжні; честю один одного більшим робіть; ¹¹ у роботі не лїниві; духом горючі, Господеві служачі; ¹² в надії веселі; в горю терпїливі; в молитві непереставаючі, ¹³ у потребилах сьвятих - подільчиві; до гостинності охочі. ¹⁴ Благословляйте тих, хто гонить вас; благословляйте, а не кленіть. ¹⁵ Радуйте ся з тими, хто радуєть ся, і плачте з тими, хто плаче. ¹⁶ Однаково один з одним думайте. Високо про себе не думайте, а до смиренних нахиляйтесь. Не бувайте мудрі самі в себе. ¹⁷ Нікому злом за зло не отдавайте. Дбайте про добре перед усіма людьми. ¹⁸ Коли можна, скільки (се) од вас, з усіма людьми майте мир. ¹⁹ Не відомщайте за себе, любі, а давайте місце гнїву (Божому), писано бо: Мені відомщенне, я віддам, глаголе Господь. ²⁰ Оце ж, коли голодує ворог твій, нагодуй його; коли жаждує, напій його; се бо роблячи, уголле огняне згребеш на голову його. ²¹ Не давай ся подужати злу, а подужуй зло добром.

13

¹ Всяка, душа властям висшим нехай корить ся; нема бо власті, коли не від Бога. Які ж є власті, від Бога вони настановлені. ² Тим-же, хто протавить ся власті, Божому повелінню противиться; хто ж противить ся, ті собі осуд набувають. ³ Князі бо не добрим ділам страх, а лихим. Хочеш же не боятись власті? Добре роби, то й мати меш похвалу від

неї. ⁴ Божий бо слуга він, тобі на добро. Коли ж лихе робиш, бій ся, бо не дармо меч носить; Божий бо слуга він, відомститедь гніва тому, хто робить лихе. ⁵ Тим-же треба коритись не тільки ради гніва (кари), та й ради совісти. ⁶ Того ж то й данину даєте; слуги бо Божі вони, що раз-у-раз того пильнують. ⁷ Оддавайте ж усім, що треба: кому данину, данину; кому мито, мито; кому страх, страх; кому честь, честь. ⁸ Нікому ж нічим не задовжуйтесь, тільки любовю один одному; хто бо любить другого, закон сповнив. ⁹ Бо се: Не роби перелюбу. Не вбий, Не вкрадь, Не свідкуй криво, Не похотствуй, і коли (є) яка инша заповідь, у сему слові містить ся: Люби ближнього твого, як сам себе. ¹⁰ Любов ближньому зла не робить; тим любов - сповненне закону. ¹¹ Так (чиніть), знаючи пору, що вже час нам від сна встати; тепер бо ближче нас спасенне, ніж, як ми увірували. ¹² Ніч минула, а день наближив ся відложімо ж діла темряви, а одягнімось у зброю світла. ¹³ Яко в день нумо чесно ходити і не в прожорстві та п'янстві, не в любодіянні та розпусті, не в сварні та завнсті. ¹⁴ Ні, одягніть ся Господом нашим Ісусом Христом, і не догодовуйте тілу в похоті.

14

¹ Немогаючого ж у вірі приймайте не на розбіранне думок. ² Один вірує, (що можна) їсти все, а знемогаючий зілле (нехай) їсть. ³ Хто їсть, нехай тому, хто не їсть, не докоряє, а хто не їсть, нехай того, хто їсть, не осуджує; Бог бо його прийняв. ⁴ Ти хто еси, що судиш чужого слугу? своєму панові стоїть він, або падає. Устоїть же, бо здоліє Бог поставити його. ⁵ Инший шанує (один) день над (другий) день; инший же судить про всякий день Кожен у своїй мислі нехай

буде певен. ⁶ Хто вважає на день, Господові вважає; і хто не вважає на день, Господеві не вважає. Хто їсть, Господеві їсть, бо дякує Богу; і хто не їсть, Господеві не їсть, та й дякує Богу. ⁷ Ніхто бо з нас собі не живе, і ніхто собі не вмирає. ⁸ Бо коли живемо, Господеві живемо; й коли вмираємо, Господеві вмираємо; то, чи живемо, чи вмираємо, ми Господні. ⁹ На се бо Христос і вмер, і воскрес, і ожив, щоб і над мертвими, й над живими панувати. ¹⁰ Ти ж чого судиш брата твого? або й ти, чого докоряєш брата твого? Усі бо станемо перед судищем Христовим. ¹¹ Писано бо: Як живу, глаголе Господь, що передо мною поклонитись всяке коліно, і всякий язик визнавати ме Бога. ¹² Тим же кожен з нас за себе позалік дасть Богу. ¹³ Оце ж більш один одного не осуджуймо, а лучче розсуджуйте, як би не класти спотикання брату, або поблазні. ¹⁴ Знаю я і впевнився у Христі Ісусі, що ніщо нескверне само собою; тільки, хто думає, що воно скверне, тому й скверне. ¹⁵ Коли ж через їжу брат твій сумує, то вже не по любови ходиш. Не погубляй їжею твоєю того, за кого Христос умер. ¹⁶ Нехай же не ганить ся ваше добре. ¹⁷ Бо царство Боже не їжа і питте, а правда, і впокій, і радощі в Дусі святім. ¹⁸ Хто бо в сьому служить Христу, той любий Богові і шануваний між людьми. ¹⁹ Тому ж отее побивайтесь за тим, що для впокою і для збудовання спільного. ²⁰ Ради їжи не руйнуй діла Божого. Все чисте, тільки лихо чоловікові, що їсть із спотиканням. ²¹ Добре не їсти м'ясива, ані пити вина, ні (такого), від чого брат твій спотикаєть ся або блазнить ся, або знемогає. ²² Ти маєш віру? май (її) собі перед Богом. Блажен, хто не осуджує себе в тому, що похваляв. ²³ Хто ж сумнить ся, чи їсти, осудить ся, бо (їсть) не по вірі; все ж, що не по вірі, гріх.

15

¹ Мусимо ми, сильні, немочі безсильних носити, а не собі догоджати. ² Кожен бо з нас ближньому нехай догоджає, на добре, до збудування. ³ Бо і Христос не собі годив, а яко ж писано: Зневага зневажаючих Тебе упала на мене. ⁴ Скільки бо перше написано, нам на науку написано, щоб через терпінне та утішенне (з) писання мали надію. ⁵ Бог же терпіння та утішення нехай дасть вам однаково думати між собою по Христу Ісусові, ⁶ щоб однодушне, одними устами славили Бога й Отця Господа нашого Ісуса Христа. ⁷ Тим же приймайте один одного яко ж і Христос прийняв вас у славу Божу. ⁸ Глаголю ж, що Ісус Христос став ся слугою обрізання ради істини Божої, щоб ствердити обітовання отців, ⁹ а для поган - з милості, щоб прославляли Бога, яко ж писано: За се визнавати му Тебе між поганами й імени Твоєму співати му. ¹⁰ І знов глаголе: Звеседіть ся, погане, з людьми Його. ¹¹ І знов: Хваліть Господа, всі погане, і вихваляйте Його всі люде. ¹² І знов Ісаїя глаголе: Буде корінь Єссеїв, Той, що встане, владикувати над поганами; на Него погане вповати муть. ¹³ Бог же вповання нехай сповнить вас усякими радощами й упокоєм у вірі, щоб ви збагатились упованням, силою Духа сьвятого. ¹⁴ Впевнив ся ж і я сам про вас, братте мое, що й самі ви повні добрости, повні, всякого знання, і зможете один одного навчати. ¹⁵ Сьміліще ж написав я вам, братте мое, трохи, яко нагадуючи вам по благодаті, даній мені від Бога, ¹⁶ щоб бути мені служителем Ісус-Христовим між поганами, сьвято проповідуючи благовісте Боже, щоб приношенне від поган було приятне і осьвящене Духом сьвятим. ¹⁷ Маю оце

похвалу через Христа Ісуса в Божих речах. ¹⁸ Не сьмію бо глаголати про таке, чого не вдіяв Христос через мене на послух поган, словом і ділом, ¹⁹ силою ознак і чудес, силою Духа Божого; так що я від Єрусалиму і кругом аж до Ілирика сповнив благовісте Христове. ²⁰ Так силкувався я благовістити, не де іменував ся Христос, щоб на чужій основині не будувати, ²¹ а яко ж писано: Кому не звіщено про Него, побачать, і котрі не чули, зрозуміють. ²² Тим же й був я з'упинений не раз, прийти до вас. ²³ Тепер же, більш не маючи місця в сих країнах, бажанне ж маючи прийти до вас од многих літ, ²⁴ як піжду в Іспанію, прийду до вас; сподіваюсь бо, проходячи, бачити вас, і що ви мене проведете туди, як перш вами трохи навтішаюсь ²⁵ Тепер же йду в Єрусалим, служити сьвятим. ²⁶ Зводили бо Македонці та Ахайці уділити дещо вбогим сьвятим, що в Єрусалимі. ²⁷ Зволили, та й винні їм. Коли бо в духовному їх спільниками стали погане, то повинні в тілесному послужити їм. ²⁸ Се ж скінчивши й запечатавши (оддавши) їм овощ сей, піжду через вас в Іспанію. ²⁹ Знаю ж, що прийшовши до вас, в повні благословення благовістя Христового прийду. ³⁰ Благаю ж вас, братте, Господом нашим Ісусом Христом і любовю Духа, помагайте мені молитвами за мене до Бога, ³¹ щоб збавитись мені від непокірних в Юдеї, і щоб служба моя в Єрусалимі приятна була сьвятим, ³² щоб з радістю прийшов до вас волею Божою, та й покрепив ся з вами. ³³ Бог же впокою з усіма вами. Амінь.

16

¹ Поручаю ж вам Фиву, сестру нашу, служительку церкви, що в Денхреях, ² щоб прийняли її в Господі,

як личить сьвятим, і помагали їй, в якому ділі вас потребувати ме; бо вона була заступницею многим, і самому мені. ³ Витайте Прискилу та Аквилу, помічників моїх у Христї Ісусї, ⁴ (котрі за мою душу шию свою клали, й котрим не тільки я дякую, та і всі церкви поган,) і домашню їх церкву. ⁵ Витайте Епенета, любого мого, котрий єсть первоплід Ахаї для Христа. ⁶ Витайте Марию, що трудилась багато для нас. ⁷ Витайте Андропика та Юния, родину мою і товаришів неволї моєї; вони значні між апостолами, і перше мене увірували в Христа. ⁸ Витайте Амплия, любого мого в Господї. ⁹ Витайте Урбана, помічника нашого в Христї, і Стахия, любого менї. ¹⁰ Витайте Апелеса, вірного в Христї. Витайте Аристовулових. ¹¹ Витайте Іродиона, родину мою. Витайте з Наркисових, которі в Господї. ¹² Витайте Трифену й Трифосу, що трудять ся в Господї, витайте Перейду любу, що багато трудилась в Господї. ¹³ Витайте Руфа, вибраного в Господї, і матір його й мою. ¹⁴ Витайте Асинкрита, Флегонта, Єрма, Патрова, Єрмия і інших з ними братів. ¹⁵ Витайте Филолога й Юлию, Неря і сестру його, і Олимпана, і всіх сьвятих з ними. ¹⁶ Витайте один одного цілуваннем сьвятим. Витають вас церкви Христові. ¹⁷ Благаю ж вас, брате, остерегайтесь тих, що роблять незгоду та поблазні проти науки, котрої ви навчились, і вхилийтесь од них. ¹⁸ Бо такі Господеві нашому Ісусу Христу не служать, а своєму череву; і ласкавими словами та благословеннем обманюють серця нелукавих. ¹⁹ Бо слухняність ваша до всіх дійшла, тим я радуюсь вами, хочу ж, щоб були мудрі на добре, а неприступні на лихе. ²⁰ Бог же впокою розїтре сатану під ногами

вашими незабаром. Благодать Господа нашого Ісуса Христа з вами. Амінь. ²¹ Витає вас Тимотей, помічник мій, та Лукий, та Ясон, та Сосипатр, родина моя. ²² Витаю вас у Господі я Тертій, що написав посланне се. ²³ Витає вас Гай, гостинник мій і всієї церкви. Витає вас Єраст, домо-рядник городський, і Кварт брат. ²⁴ Благодать Господа нашого Ісуса Христа з усіма вами. Амінь. ²⁵ Тому ж, що може вас утвердити до благовістю моему і проповіданню Ісус-Христовому, по відкриттю тайни від часів вічних умовчаної, ²⁶ тепер же об'явленої, і через писання пророчеські, по повелінню вічного Бога, на послуханне віри, усім народам звіщеної, - ²⁷ єдиному премудрому Богові, через Ісуса Христа, котрому слава на віки. Амінь.

Новий Завіт. Переклад П. Куліша
The New Testament in Ukrainian, translated by P.
Kulich in 1871

Public Domain

Language: Українська (Ukrainian)

Translation by: Panteleimon Kulish

2021-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 22 Nov 2019

1d4fcb6c-e42a-5d5b-a622-85571c976358